

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quibus accrescant ditributiones, & fructus, quos beneficiatus amittit ob
chori absentiam. punct. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

tributiones Canonatus super quibus erat pensio imposta. Cui declarationi inhaerens Rota Romana saepe in hanc partem tulit sententiam. Vt 4. Iunij 1692. in vna Romana pensiois coram D. Lira, & in alia Combricensi pensiois de ordine eiusdem Clementis 28. Ianuarij anni 1605. coram illustrissimo Cardinali Millino, & in vna comen. pensiois de ann. 1606. & alijs, quae possim à Doctoribus referuntur, sed hoc omnino ostendunt intentionem. Pontificis esse extrahere ex illa mensa Capitulari partem correspondentem praebendae, super quam pensionem imponit, illamque obligare ad illius pensionis solutionem.

12 Ex quo fit ante diuisionem fructuum, & cuiuslibet illorum applicationem, obligatum esse Capitulum ad solutionem pensionis, si in se velit retinere, aut alijs interessentibus applicare, illam partem fructuum, quae beneficiario grauari, si assisteret esset concedenda. Quia illa pars indeterminatè à cumulo fructuum ex voluntate Pontificis est extracta, & ad pensionem grauari ex gratia Pontificis independenter à seruitio possessoris. Negari enim non potest hunc modum imponendi pensionem possibilem esse. Quod autem fit conuenientior inde probatur manifestè. Quia intentio Pontificis in concedenda pensione est, prouidere certò & infallibiliter pensionario sustentationem: et si pensionarius non possit obtinere pensionem à Capitulo recipiente fructus, & distributiones tempore, quo beneficiatus non existit, vel non recitat, non certò & infallibiliter, annuatim pensionario erit prouisum. Quod si respondeas personaliter beneficiatum esse obligatum ad illius solutionem? Praeterquam quod est dubium, cum fructus nullos recipit, non infertur secuta pensionarij sustentatio, si quidem beneficiatus saepe impotens est ad soluendum; & ex alia parte, cum non possit pensionarius fructus sequi, remanebit insolutus. Adde Capitulum succedit loco beneficiati non recitantis, seu non assistentis horis, sed beneficiatus non potest sibi lucrari pensionem. Ergo neque Capitulum. Ergo tenetur ad illius solutionem, Vide Gonzalez *supradicti loco, n. 48. & seqq.*

13 Secundo infero, si de facto Capitulum pensionem non soluat, sed omnes fructus, & distributiones praebendae grauae correspondentes interessentibus diuidat, obligatus esse sic accipientes pro rata, hypothecaria actione ad pensionis solutionem. Hoc tamen venit linquendum dummodò beneficiatus grauaus non receperit fructus sufficientes ad solutionem pensionis. Quia tunc ipse est, qui est obligatus, non alij Canonici. Sic Bonac. *disp. 2. q. 6. punct. 3. num. 10.* Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 5. in fine.*

PUNCTUM VIII.

Quibus accrescant distributiones & fructus, quod beneficiatus amittit ob chori absentiam,

- 1 Promittitur diuisio fructuum aliquarum Ecclesiarum.
- 2 Portiones absentium ad praesentes pertinent facta *supradicta* diuisione.
- 3 Portiones amissae ob non residentiam competunt interessentibus, cum amittuntur.
- 4 Fructus amissi non ipso iure competunt Canonici interessentibus, quando diuiduntur.
- 5 Si patrimonium inter Ecclesia fabricam, & ministros non sit diuisum, interessentibus accrescit, quod absentes amittunt.
- 6 Apponuntur aliquot limitationes.
- 7 Distributiones absentium an competant occupatis in visitationem Ecclesiae, vel alias impeditis, proponitur dubitandi ratio.
- 8 Probabilius est *supradictas* distributiones non deberi.

1 **P**romittendum est in aliquibus Ecclesijs redditus Ecclesiasticos esse diuisos in duas partes, quarum vna applicatur Ecclesiae ad eius fabricam, ornamenta, caeteraque necessarias altera pars applicata est ministris Ecclesiae in eorum sustentationem, quibus pro qualitate seruitij, à chori assistentia iuxta praescriptam Ecclesiae consuetudinem sua portio conceditur. In alijs vero Ecclesijs non est facta haec diuisio, sed ex patrimonio Ecclesiae tam fabricae, quam beneficiatis prouidetur. Hoc supposito.

2 Dico primò. In Ecclesijs, in quibus est facta *supradicta* diuisio, portiones absentium, & fructus quacumque ratione amissi ad mensam Capitularem pertinent interessentibus diuidendi. Sic Moneta, *3. p. q. 6. num. 26. & 34.* Ioan. Gurtier. *lib. 1. can. q. c. 1. numer. 107.* Couar. *3. var. c. 13. num. 7. vers. Quod vero Bonacin. disp. 1. quest. 7. punct. 1. num. 2. in fine.* Garzia *de beneficijs 3. p. cap. 2. n. 427. probatque quadam decisione Rotae in causa Burgensi coram D. Penna 9. Maij ann. 1594.* Ratio vero est. Quia per hanc diuisionem exclusa est Ecclesia à pensione qualibet ministris competenti; vnde si aliquis minister inhabilis factus est ad illius receptionem ad mensam Capitularem deuoluitur eius portio alijs habilibus diuidenda, non ad Ecclesiam. Hoc autem venit limitandum, nisi ipsa mensa Capitularis cedat iuri, quod habet: quod contingit cum beneficiario illegiti-

mè absentis distributiones donat, & remittit. Talis inquam remissio, & donatio nulla est quoad effectum transferendi dominium in beneficiarium *iuxta Trident. sess. 24. c. 12.* At valet, quoad effectum de priuandis distributionibus, quae sibi obuenire debebant, & notauit Garzia *disso. c. 2. num. 45. & sequentibus.* ex quadam declaratione Congregationis quam dupliciter sublimitat. Primò, vt procedat respectu illorum, qui in donatione, seu remissione consenserunt, non respectu illorum qui contradixerunt, etiam si fuerit minor pars. Quia in his, quae tendunt ad damnatum Capitulum, sufficit vnus contradictio à Capitulo gestum videatur. Secundo limitat, vt cum effectu sibi absentis distributiones donatae, & applicatae. Nam ante applicationem potest Capitulum retrocedere & impedire solutionem, eò quod remissio facta nulla fuerit.

3 Restat tamen difficultas. An illi fructus, & distributiones per abentes amissa competant Canonici tunc interessentibus? An vero competant Canonici actu existentibus, cum illorum sit diuisio? Sed distinguendum est inter fructus & distributiones. Dico ergo distributiones amissas ob non residentiam competere Canonici actu interessentibus. Sic Rota in vna Valentia *emolumentorum coram Mantica 13. Maij 1593.* & in vna Gerund. *distributionum Luna 16. Februarij 1604.* coram Illustrissimo Cardinali Bononienti, *postea meritisissimo* V. G. Gregorio XV. *in alera Astoricensi* *redecisione 6. Iunij 1616.* Coram Domino Coccino Rota Romanae Decano; & alijs relatis à Garzia, *3. p. c. 2. num. 446.* Moneta, *3. p. quest. 6. num. 20.* Gurtier. *lib. 1. can. quest. num. c. 1. n. 106.* Couar. *3. var. c. 13. num. 7.* Azor. *2. p. lib. 7. c. 7. quest. 8.* August. Barbola, *3. p. de potest. Episcop. alleg. 53. n. 152.* Probatur. Quia abentes amittunt ipso iure distributiones ex *v. vico. de Cler. non resident. & ex Trident. sess. 24. c. 12.* Vbi distributiones solum praesentibus conceduntur. Ergo ille distributiones amissae competere non possunt Canonici praesentibus, neque futuris, sed actu praesentibus, & interessentibus. Ergo illis sunt applicandae quando fuerit facta diuisio? Neque obstat distributiones illas à puncto absentiae manere in mensa Capitulari, & Capitulum semper esse idem. *ex leg. proponebatur. ff. de iudicis.* quo minus debeat Capitulum, quando illegitum diuisionem facit, atterere ad Canonicos, qui illo tempore, quo fuerant amissa, residebant. Quia illi Canonici residentius ad illas acquisierunt.

4 De fructibus vero, qui non ipso iure amittuntur, sed per sententiam condemnatoriam dicendum est, illis Canonici deberi, qui tempore quo soluantur resident. Ratio est. Quia tunc Capitulum illos fructus acquirit, & consequenter Canonici tunc existentibus. Ergo inter illos est diuisio facienda. Sic prius firmat Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gl. ff. 37. num. 26.* Garzia *3. p. c. 2. n. 429.*

5 Dico secundò. Si patrimonium Ecclesiae non sit inter fabricam & ministros diuisum, tunc distributiones quotidianas, quas abentes amittunt seclera in contrarium consequuntur interesse abentes accedunt. Sic Couar. Azor. Barbola, Moneta, Gurtier. *supra.* & Bonacina *disp. 2. quest. 7. punct. 1. in principio.* Colligitur ex Tridentino *sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 12.* Ratio huius conclusiois est. Quia per hanc incitantur Canonici ad assistendum diuinis officijs, ob quam causam distributiones fierunt assignatae.

6 Limitanda tamen est conclusio, vt non procedat. Primò, in distributionibus extraordinarijs, & impropijs, quae de redditibus aliquos dignitatis & personatus constitutae sunt: lucrandis tamen ab eo, cuius est dignitas & personatus, vt sic ad residentiam & interessentiam diuinis exciteatur. Haec enim diuinis exciteatur. Haec enim distributiones alijs interessentibus non accrescent, sed fabricae Ecclesiae, vel alteri pio loco arbitrio ordinarij applicandae sunt *iuxta Trident. sess. 22. cap. 3. & varias declarationes sacrae Congregationis, quas addocet Garzia, 3. p. de beneficijs, c. 2. num. 465. & consensit Nauarr. Miscell. 59. de Oratione, num. 6.* Barbola, *3. p. allegatione 53. n. 154.* Bonacina, *disp. 2. quest. 7. punct. 1. n. 2.*

Secundo limitatur, vt non procedat in distributionibus ex quibus cuiuslibet praebendato interessenti est signata determinata pars: quia per hanc assignationem tacite insinuat illa debere esse contentum, neque amplius lucrari posse, & tunc si abest, cedit illa portio Ecclesiae, non alijs praebendatis. Sic Nauarr. Barbola, & Bonacina, *supra.*

Tertio limitatur, vt non procedat in distributionibus amissis ob aliam causam praeter absentiam à choro. Haec enim distributiones non interessentibus, sed Ecclesiae, si indicat vel alteri pio loco arbitrio ordinarij sunt applicandae. Quia ex nullo textu constat interessentibus deberi. Liberum est ergo ordinario eas, cui voluerit applicare. Bonacina *supra.* & idem est de fructibus, quibus abentes priuantur: ij inquam, non debentur interessentibus, sed Ecclesiae, vel alteri pio loco applicandi sunt. Garzia, *3. p. c. 2. num. 156.* Barbola, *3. p. allegat. 53. n. 150.*

7 Sed inquires. An infirmi & impediti, & in visitationem Ecclesiae occupati distributiones absentium lucrarent, ac si personaliter residerent? Ratio dubitandi est: quia reputantur in iure interessentes: ergo non solum debent sic reputari ad lucrandas distributiones sibi competentes, sed etiam absentibus com

competentes. Quia concil. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 12. de Reformat. non videtur alii concedere absentium distributiones, nisi illi, quibus concedit proprias, si quidem interessibus concedit, quas absentibus denegat, neque aliud tertium genus personarum agnoscit. Item in cap. unico de cler. non resident. in 6. supradictis impeditis conceditur, ne amittant ob absentiam distributiones, quae interessendo divinis illis debebant convenire; sed distributiones, quae illis debebant convenire, si interessent, sunt propriae, & aliorum absentium. Ergo, fauetque usus, & praxis Ecclesiarum Hispaniarum in quibus distributiones, etsi pro singulis horis sint assignatae, non illos accipit quis dum singulis horis interret, sed in fine anni, & tunc absentium distributiones dividuntur inter eos, qui & realiter praesentes fuerunt, & fixatione iuris praesentes reputantur.

8 Nihilominus censo probabilius supradictis impeditis distributiones absentium non deberi. Sic tradit Bonac. *disput. 2. q. 7. punct. 1. in fine.* Moverit, quia in nullo textu invenitur expressum hos abentes ex causa infirmitatis, vilitatis Ecclesiae, vel necessitatis corporalis lucrari aliorum absentium distributiones. Ergo non sunt illis concedendae. Consequenter liquet. Quia nullum privilegium cedens in diminutionem divini cultus est praesumendum nisi expresse prohibetur; lucrari autem hoc legitime abentes aliorum absentium distributiones est privilegium cedens in diminutionem divini cultus. Primum vero antecessim proba. Nam in cap. consuetudinem de cler. non resident. in 6. vbi de iis legitime absentibus mentio fit, solum permittitur ne amittant distributiones sibi obvenuras, si residerent. Inquit enim textus. Qui vero aliter, quam per presentiam divini officii de distributionibus ipsis quidquam receperit, exceptis illis, quos infirmitas seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excuset, verum sic receptam dominium non acquirat, nec faciat eius sua, &c. Sed in his verbis non conceduntur aliorum absentium distributiones. Item sess. 21. Trid. c. 3. & sess. 22. c. 3. & sess. 24. c. 11. vbi de distributionibus lucrands est sermo, solum dicitur distributiones interessibus, & defectibus esse concedendas; neque vltimum verbum est de iis infirmis & impeditis; proinde ex vi illius textus absentibus per infirmitatem nullae distributiones deberent donari. Ergo factum est, si illis sua pars dederit, dicto cap. unico de cler. non resident. in 6. Et ex his solvitur ratio dubitandi, excepto privilegio de sumpto ex consuetudine, quae si legitime sit praecipua servanda est.

PUNCTUM IX.

Quae causa excuset beneficiatum à Choro, vt non obstante illius absentia distributiones lucraretur.

Tres causas constituit Bonifacius VIII. in canonico de clericis non residentibus in 6. Infirmitatem scilicet iustam, & rationabilem corporis necessitatem, & evidentem Ecclesiae utilitatem, & lib. ungi, vt vidimus puncto praecedenti. Qui vero aliter de distributionibus ipsis quidquam receperit, omnium non acquirat, nec faciat eas suas, imò ad omnium restitutionem, quae contra huiusmodi nostram constitutionem receperit teneatur. Ex quibus verbis videtur inferri solum illos, quos infirmitas, seu iusta & rationabilis corporis necessitas, aut evidens Ecclesiae utilitas excusat, posse distributiones in absentia lucrari, reliquos vero amittere.

§. I.

Explicatur causa infirmitatis.

- 1 Ob infirmitatem gravem absens non solum fructus, sed & distributiones lucraretur.
- 2 Quae autem sit gravis infirmitas arbitrio prudentis relinquitur.
- 3 Excusat infirmitas, tamen si tua culpa eam contraxerit.
- 4 Limitatur à pluribus, dummodò antea choro assistere soleret.
- 5 Habet tamen limitatio difficultatem & contrarium est probabile.
- 6 Limitatur in super, vt procedat in infirmo, qui est praesens loco residentiae, & qua ratione hoc intelligatur.

1 R ecepta est sententia absentem à choro ob gravem infirmitatem non solum fructus beneficii, sed etiam distributiones quotidianas, quae interessibus conceduntur, lucrari, si habentur in supradicto text. & tradit Couar. 3. var. c. 3. n. 8. Gutierrez lib. 1. can. quest. 1. num. 140. Bonacina, *disput. 2. quest. 5. punct. 2. in principio.* Valquez de beneficiis c. 4. §. 3. dub. 3. n. 224. Augustinus Barbosa, 3. p. de Potest. Episcop. allegat. 53. n. 166. Menochius lib. 1. de arbit. casu, 4. n. 14. Dixi ob infirmitatem gravem, quia levis excusare non solet à gravi obligatione, iuxta text. in leg. Quasitum. ff. de re iudicata. & tradit aliis relictis, Menochius, Bonac. Valquez & Couar. supra.

2 Quae autem sit gravis, vel levis infirmitas arbitrio prudentis viri, seu medici petiti relinquitur, si extra iudicialiter res agatur. Si vero in iudicio res agatur arbitrio Praelati, seu iudicis relinquitur, qui ex medicorum consilio, & iudicio iudicare debet

Sic Menochius & Bonacina supra. Moneta, de distributionibus 2. p. quest. 6. n. 24. aliquando de morbo, qui in se levis est, tamen incrementum graue habet, ob accessum ad chorum, quod non timetur ob priuatam recitationem. In quo casu certum esse debet te excusatum à choro manere, ac si morbo graui laborares; quia ille morbus levis ob periculum incrementi reputatur grauis. Tum quia verum illud periculum est iusta, & rationabilis corporis necessitas, quae est causa excusans ab interessendo in choro, ex dicto canonico.

3 Hoc privilegium non amittit etiam si tua culpa infirmitatem contraxeris: quia textus non excludit infirmos, qui causam infirmitati dederunt, sed omnibus ob infirmitatem impeditis hoc privilegium concessit. Ergo non est limitatio apponenda, aliàs daretur occasio magna litibus, si semper inuelligandum esset an infirmi causam infirmitati dederint dareturque afflictis afflictio. Sic ex sacra Congregatione decisum, refert Garzia 3. p. de beneficiis cap. 2. n. 263. Bonacina quest. 6. punct. 1. num. 7. Barbosa alleg. 53. num. 100. Moneta 2. part. de distribut. q. 6. à num. 12. Couar. *disput. 2. var. 7. Azor. institut. moral. 2. p. lib. 7. cap. 7. q. 11. Gutierrez cap. 1. num. 138.*

Neque obstat famulo aegrotanti salarium, non deberi pro tempore infirmitatis iuxta magis receptam sententiam, & facit text. leg. si vno, §. item cum quidam, ff. locari. vbi locans operas suas non recipit mercedem pro tempore, quo eas est impeditus praestare, & consonat lex Regia 44. tit. 14. part. 13. Non inquam, obstat quominus Canonico infirmo debeantur distributiones. Quia distributiones non dantur tanquam merces, & salarium laboris impensu, sed in alimenta illius, qui taliter laboramus erat.

Dices, famulo infirmo, neque alimenta debentur saltem secundum probabilem sententiam etiam si probabilis sit oppositum, vt docet resté Couar. *illo cap. 13. n. 8.* Ergo neque Canonico infirmo debentur quotidianae distributiones. Respondeo negando consequentiam; quia Ecclesia cum suis ministris mitius agi voluit; non enim eos, vt famulos conductos, sed vt filios tractari voluit, ac proinde voluit mercedem praebere non tam ob laborem in vinea, sed etiam ob obligationem ad illam, quando per ipsos non sit, quominus in vinea laborent, vt bene Couarruias citato loco.

4 Limitatur tamen supradicta doctrina ferè ab omnibus Doctores vt verum habeat, si antea interesse officio diuino solebat, fecus vero si non conseruerat interesse; quia tunc infirmitas non est causa absentiae; siquidem infirmitate cessante adhuc abesse. Couar. 3. var. cap. 13. num. 8. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 7. Decanus tom. 2. consil. 69. n. 8. & 9. Moneta 2. p. de distribut. q. 5. num. 21. Valquez de beneficiis c. 4. §. 3. n. 125. Gutierrez lib. 1. can. quest. cap. 1. n. 138. Barbosa 3. p. de potestate Episcop. allegat. 42. n. 167.

5 Caterum Petrus Nauarra lib. 2. de rescriptis cap. 2. dub. 3. & n. 238. hanc limitationem reicit. Existimat namque te recipere posse distributiones, non obstante, quod ante infirmitatem assistere choro non conserueris; quia infirmitas in illo casu, causa est vt abis à choro; si quidem ex illa impeditis adesse, etiam si voluntatem habeas interessendi. Quod autem illa cessante adhuc abesses, solum inferis infirmitatem non esse causam vnicam absentiae, at non probat veram causam non esse. Cum vero in canonico de Clerico non residente, in 6. concedatur impeditis ob infirmitatem lucrari distributiones posse; & tu in illo casu ob infirmitatem verè impeditis, efficitur sanè te in hoc privilegio esse comprehentum.

Adde si impeditus infirmitate mutates voluntatem non residendi, quam antea habebas, & haberes firmum propositum residendi, si ab infirmitate liber existeres, acquireret distributiones, vt sentit Bonacina *disput. 2. de hor. can. quest. 5. punct. 1. n. 12.* quia tunc infirmitas vera causa est absentiae. Sed mutatio illius propositi non immutat infirmitatem. Ergo. Si vnicò casu infirmitas causat absentiam, etiam in alio.

Fateor hanc rationem mihi videri efficacem, & ob illam censo satis probabilem esse Petri Nauarrae sententiam: sed quia à communi recedit, respondere possumus ex communi sententia 2. textum in *disput. canonico*, sic debere explicari, vt non quibusuis impeditis ob infirmitatem concedantur distributiones, sed tantum illis, quibus infirmitas vnicà est causa absentiae, illaque cessante adessent.

6 Secundò limitatur doctrina, vt procedat in infirmo, qui praesens est loco residentiae. Nam si extra illum existens infirmetur, negant distributiones lucrari. Sic Valq. n. 225. Gutier. lib. 1. can. q. 1. n. 189. Couar. 3. var. c. 13. n. 8. Garzia de beneficiis 3. p. c. 2. n. 360. & 364. Mouentur praecipue ex c. cum non deceat, de election. in 6. vbi absentibus à loco Ecclesiarum ob illarum vilitatem fructus conceduntur, non distributiones. Ne igitur hic textus contrarius sit decisioni textus in c. vnicò de cler. non resident. in 6. affirmandum videtur textum in c. vnicò procedere de impedito in loco beneficii, alium verò de impedito vbi liber.

Caterum vt hæc limitatio verum habeat, intelligendum est de eo, qui absque legitima causa à loco beneficii abest; quia hic censetur tunc non tam ex infirmitate, quam ex malitia abesse, sicuti ille, qui absque causa solius erat ante infirmitatem ab-